

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

NIEUTULONY w sercu żal...

il. Karolina Sroka

Czasownik TULIĆ, od którego pochodzą dokonane: UTULIĆ, PRZYTULIĆ, OTULIĆ, a także STULIĆ (ogon, uszy albo buzię), to potomek dwóch, bliskich fonicznie i semantycznie, czasowników prasłowiańskich: *tuliti 'zwijać, zbliżać, przyciskać coś do czegoś' i *toliti 'uspokajać, koić'. Pierwszy z nich, najprawdopodobniej wywodzący się od rzeczownika *tulъ / *tulo 'rurka; kołczan', miał pierwotnie znaczenie 'nawijać na rurkę' lub 'upychać w rurce' – to „rurkowate”, przytulastoprzyciskająco-podkulające znaczenie najlepiej uwidacznia się w jego językowym prawnuku, czasowniku STULIĆ (stulić usta do pocałunku, czyli zewrzeć je, nadając im rurkowaty kształt; stulić ramiona – zwinąć je ku sobie; stulić dłonie – objąć jedną dłonią drugą dłoń, tak by utworzyły coś na kształt rurki). Drugi – czasownik *toliti – rozwinął się w używany w staropolszczyźnie, a dziś już całkiem zapomniany czasownik TOLIĆ 'obejmować, przygarniać ku sobie, żeby ukoić, uciszyć'. To znaczenie dobrze widać w czasownikach PRZYTULIĆ i UTULIĆ.